

Valaki mesélte, hogy nemzetközi regisztrációs íveken feltűnt számára, hogy a hagyományos „Neme?” (angolul: sex) kérdés helyett már egy másik szó szerepel: gender, ami lehetővé teszi, hogy valaki a biológiai nemétől eltekintve határozza meg, hogy férfiként vagy nőként értelmezi, érzi-e önmagát. Ma tudatosan a nemek és nemi szerepek felcserélése történik a világban és a médiában és különösen is a férfias tulajdonságok, pl. apaság, dönteni tudás, elkötelezettség lejárata. Jézus Istenhez való bensőséges kapcsolata révén olyan férfivá lesz, aki képes hátat fordítani a társadalom által elvárt szerepeknek. Prototípusa a „vad férfinak”, aki magában integrálja önnön női oldalát, anélkül, hogy ez elpuhítaná vagy elnőiesítené. Jézus képes a gyengédségre, az odaadásra, az erőszakmentességre és a sebezhetőségre, ugyanakkor képes az aktív cselekvésre, az éles konfrontációra és konfliktusra is. Ő az egész ember, az egész férfi. Jung a nőiességhez az érzést, a passzivitást és az intuíciót társítja, míg a férfira inkább az akaratot, az értelmet és az aktivitást tartja jellemzőnek. Az a férfi, aki nem fejleszti önmagának „női” oldalát, soha nem lesz egész ember. A nő feladata Izraelben a tűz őrzése volt. Szűz Anya is igazi nő volt ebben. A szent család bensőségét, melegét, meghittségét és fényét ő hozta. A nő az, aki otthonossá teszi a házat belülről, s a család belső intimitását a részleteket ő tudja megtölteni Lélekkel és élettel. Ezzel szemben a férfi az, aki a falakat építi, hogy védelmezze, s a családját mint egységet elkülönítse másoktól. Szent Máté evangéliumának 2. fejezetében a Szent Család meneküléséről olvasunk. Szűz Mária közelebb volt az Istenhez és jobban, világosabban megértette üzeneteit, nála jobban senki sem értette, s mégis Isten Józsefhez küldi el angyalát, amikor azt akarja elérni, hogy a család mozduljon el, meneküljön Egyiptomba, mert tudja, hogy a családot óvó, védő szerep, az atyáé. Hogy a család kifelé hogyan kommunikál, milyen döntéseket hoz meg a család mint egység, az a családfőnek, az apának a feladata. Isten pedig tiszteletben tartja s nem lépi át az általa teremtetett rendet. Isten olyat kér Józseftől, hogy Izrael ősi ellenségeinek a földjére Egyiptomba vigye a családját, s benne van akkora hit és kockázatni tudó bátorság, hogy meglépi, s belebocsátkozik az isteni kalandba, s így teljesedik be az Írás: „Egyiptomból hívtam az én fiamat”. Ma is vannak Heródesek, akik ki akarják oltani a gyermeki, magzati életet és vannak Szent Józsefek, akik a végsőig óvják és védik az életet, s az Anyaság titka előtt, mint beláthatatlan misztérium előtt meghajolnak, ezért a szexualitást nem játékszernek tekintik, hanem életfakasztó szent erőnek, melynek csak a házasság óvó védő keretében van helye. Az igazi férfi jobban szereti szerelmét, mint amennyire kívánja, s tud várni a házasságig. Nem ösztönlény, hanem ura önmagának. Talán József sem úgy tervezte, hogy ne legyenek saját gyermekei és élete végéig szűz legyen, de pont azért, mert igazi férfi volt és hihetetlenül szerette Máriát, ezért hagyta meg mindvégig érintetlenül a titkával, s ezért tartotta tiszteletben szűzi fogadalmát. Így válhatott a Megváltó őrévé, és erős férfivá, akire a Szűz Anya mindig támaszkodhatott, s akinek egész lelkét kitárhatta. Aztán ez a férfiú érzékeny az Isten indításaira, meg tudja hallani az angyal üzenetét, mert imádságos ember. Nem gondolja, hogy ez a feleségének a női hobbi, mert neki úgyis jobban megy az imádság. Sok férfi egyfajta kisebbségi érzésből, úgy gondolja, hogy a nőknek jobban megy a kitárulkozás, ezért az ima az valami asszonyi dolog, nem férfinak való. Szent József tudja, hogy a férfi egyedülálló imádkozó, Isten tervének megvalósításához még a legszentebb Szűz Anya sem elég, van, amit Isten csak a férfiszíven keresztül tud végbevinni. József, mint családfő nem esik ebbe a hibába. Tudja, hogy neki kell az első imádkozónak lenni a családban, tudja, hogy neki kell meghallania Istennek a családra vonatkozó vezetését. Zsidó családban az apa vezette az imádságot és tanította fiát a Szentírás ismeretére. Az igazi férfi képes döntéseket hozni, felelősséget vállalni, határozott és a tettek embere, nem a pusztá szavaké. Szent Józsefnek egyetlen szava sincs feljegyezve az Evangéliumban, de cselekvések egész sora: fölkel, cselekedett, magához vette, fogta a gyermeket és Anyját, elköltözött...

A Lk 6,6-11-ben lévő elszáradt kezű ember, a mai sebezett férfi-társadalom szimbóluma. A jobb kéz, ami dolgozik, alkot, megváltoztatja a világot elszáradt, elhalt, funkciójában gátolt. Jézus a cselekvő férfi, majdhogynem neki kell rávennie, hogy az engedje magát meggyógyítani. Ő a passzív férfi, nem cselekszik, mindig csak reagál, nem veszi kézbe az életét, nem tűnik úgy mintha bármiféle célja volna. A legtöbb férfi képtelen arra, hogy eldöntse miként és miért is éljen, s ha elveszik tőle a pénzt, a szexet és a hatalmat, nincs többé miért élnie. Külső ösztönzésre van szükségük, ami dicséri, támogatja őket, mielőtt bármire is vállalkoznának. A farizeusok és írástudók az a típus, akik leskelődnek, nem vállalnak elkötelezettséget, hanem biztos álláspontokról megfigyelnek, kritizálnak. Csoport nélkül képtelenek a gondolkodásra, nem egyéniségek. S végül ott van a férfi Jézus, aki megy, tanít, felismer és elébe megy a vádaskodásoknak. Ennek oka, hogy a gyermekeket ma szinte kizárólag az anyák és iskolákban is nők nevelik, s a fiúk bizalmatlanok a férfiszerepével szemben, mert sohasem élhették meg azt, hogy ez a szeretet mély, megbízható és folyamatos. Az egyetlen, amit apjukról hallottak: „no, megállj, ha apád hazajön, majd megkapod a magadét!”, és amit belőlük láttak, hogy hogyan szedi le anyjuk apjukról a keresztvizet, megerősítve ezzel a fiúkban az apa tehetetlenségének és lehetetlenségének képzetét. Sok férfi, belső bizonytalanságát azzal leplezi, hogy semmit nem enged meg magának, ami az érzélgősségnek vagy a

gyengeségnek akár csak a látszatát is kelthetné, hiszen az férfiatlan. János apostol férfi voltában olyannyira biztos, hogy megengedheti magának, hogy fejét Jézus keblére hajtsa. Gyakran beszélünk arról, hogy a „nő” gyengévé tesz bennünket. Férfiként elborzadunk a gyengeségtől, a hatalom és az erő imponál nekünk. A hamis férfierő prototípusát az evangéliumban Péter testesíti meg. Nem képes elfogadni, hogy Jézus gyenge is lehet, hogy szenvednie kell és meg kell halnia. A végén egy asszony kérdéséről elmenekül. A „gyenge” János az egyetlen tanítvány, aki mindvégig kitart, még a kereszttel is, együtt az asszonyokkal. Másik véglet, amikor egy férfi annyira házias lényé válik, hogy még harmincéves korában is arra vár, hogy más mondja meg neki, mit tegyen. A férfivá válás útján nemcsak János, hanem Keresztelő Szent János útját is be kell járni. Ha valaki rászorul arra, hogy mindenkinek tetsszen, harmóniában éljen, mindenfelől simogassák, akkor sohasem lesz Keresztelő János, aki nem a menő divatot követi, s igazi vadember, szabad, senki nem befolyásolhatja csak az Igazság. Ez a vadság, a mi Istenünknek is része. Mit csináltunk mi itt nyugaton az Evangéliumból? Egy szöke, kék szemű, jámbor Jézust. Megzaboláztuk Jézust és az Evangéliumot. Jézus veszélyes ember volt. Ezért feszítették keresztre. Te veszélyes ember vagy-e?

Ami az igazi férfiassághoz tartozik, az éppen a saját portánkon való túlpillantás, az egész világon érvényesülő békéért és igazságosságért folytatott harc. Keresztelő ennek a prófétája. Az Európai embert, politikusokat semmi más nem érdekli, mint a saját közvetlen jövőjük, mintha el lennének szigetelve a világ többi részétől. Ez a hedonisztikus gondolkodás. Jézus Isten országáról prédikál, de még a legtöbb gyakorló keresztény is képtelen arra, hogy kövesse ezt a hatalmas látomást. A „mély férfiasság” az igazságossággal van kapcsolatban. Keresztelő Szent János kimondja az igazságot, kerül, amibe kerül. Az igazságosság eme hiányát a társadalomban és az Egyházban részben eme férfienergia hiányával is magyarázhatjuk. Petőfi: „Ha férfi vagy, légy férfi, s ne hitvány gyöngé báb”. Az Egyház közvetíti felénk az alázat, az engedelmesség, nyitottság, bizalom, megbocsátás, türelem erőit, de másfajta erőket mintha alig fogadnánk el keresztény körökben egyenrangúakként. Az igazi férfi magába tudja ötvözni a lágy és kemény erőket: az alázat mellett az egészséges öntudatot (nemcsak reagál, hanem cselekszik, s tudja, mit akar), az engedelmesség mellett az egyéni felelősséget is (nem az egyházi intézményhez, hanem az evangéliumhoz akar hűséges lenni, ezért meri kockáztatni, hogy elveszíti megbecsültségét, s mer új, krisztusibb utakra lépni, mer kritikus lenni). A férfispiritualitáshoz hozzátartozik, hogy félelem nélkül néven nevezzük a dolgokat. A bizalom mellett fontos az igazságosság. A női energia mindig a kapcsolatra, közösségre vágyik. A férfienergia kész megtörni a közösséget az igazságtalansággal és elhatárolódni a sötétségtől. További férfias erény a határozottság a nyitottsággal szemben. Ez a döntéshozás képességét jelenti. Aki dönt, mindig népszerűtlen, mert nem lehet mindenkinek a kedvére tenni. A kemény szeretetre is szükség van. Az az apa, aki túlságosan anyás és a fiát soha nem állítja kihívás elé, az adósa marad gyermekének: nem adja meg neki az önállóság élményét. A sas is kilöki fiókáit, s mielőtt becsapódnának, szárnyaira kapja őket. Az Isten-atya is engedi, hogy Jézust sebezzen, mert nem akarja megfosztani attól az élménytől, hogy az ő sebei szerezzenek nekünk gyógyulást. Az intelligencia olyasvalami, amivel a férfiak túlságosan azonosították magukat. Nemcsak az agyunkat bálványozzuk, de a bal agyféltekét is. A bal agyfélteke csak „vagy-vagy”-ban gondolkodik, nem összefüggésekben. Képtelen arra, hogy felfogja az is-is igazságát. Logikus, de nem bölcs. Elemzéssel nem lehet szellemi belátásra jutni, ehhez nélkülözhetetlen a jobb agyfélteke, az intuíció, a szemlélődés használata, amiben a nők erősebbek ebben a túlracionalizált világban. A férfienergiának a hatalomhoz van köze: célratörő, útmutató, számonkérő, de egyúttal megbocsátó, könyörületes is. Tudatosan gyakorol hatást a külvilágra, kreatív, eltökélt, döntőképes, munkaorientált, tárgyilagos, szolgálatkész. Teherbíró, kész cselekedni a közösségért. A férfienergia mindig nagyobb összefüggésekre irányul, mindig többről van szó, mint a saját köre, például a család (hazaszeretet jobban fűti, mint a nőt általában, mert a nő fészekrakó típus). A görögöknél a polis volt az, ahol a férfi megvalósította önmagát, az idiota eredeti jelentése szerint pedig az, aki olyannyira önmagára vonatkoztat, hogy más emberek életében, a társadalomban egyáltalán nem érdekelt. A férfi úgy akarja védeni családját, hogy közben az emberiség egész családját védelmezze. A férfiasság felelősséget jelent, s nem csak jogokra hivatkozást. A férfienergia kockázat. A férfienergia teremtő.

Kérdések a férfiaknak, fiúknak: Mit gondolsz, a lányok szerint milyen egy ideális férfi? Szerinted milyen kell, hogy legyen egy ideális férfi? Milyennek kell lennie az Isten terve szerinti férfinak?
Kérdések a nőknek, lányoknak: Milyen az ideális férfi számodra? Milyen az ideális férfi Isten számára? Szerinted mit tehetnek a lányok azért, hogy mellettük a fiúk (testvér, barát, kedves) férfiasabbak lehessenek és érezzék, hogy férfiként számítanak rájuk.

